

Albanija i Kosovo Poslavljaju Dan Nezavisnosti

Author: [IWPR Balkans](#)

Albanija okleva da otvoreno podrži zahteve kosovskih Albanaca za nezavisnost, ali su Albanci s obe strane granice proslavili prvi zvanični Dan nezavisnosti 28. novembra.

U nedelju, 28. novembra, Albanija je po prvi put proslavila Dan nezavisnosti, a kosovski Albanci su bez oklevanja pristupili proslavi.

Po prvi put otkako je doslo do pada komunistickog rezima u Albaniji održana je vojna parada u Tirani, na Bulevaru narodnih mučenika. Na Kosovu se albanska nacionalna zastava slobodno prikazivala uz zvuke automobilskih sirena, dok je više ceremonija u pokrajini obeležilo ovaj praznik.

Posle 450 godina turske vladavine, Albanija je objavila nezavisnost 12. novembra 1912. godine. Pod rukovodstvom Ismail Qemalija, albanske patriote su postavile nacionalnu zastavu u jugozapadnoj luci Vlore.

Albanija je bila poslednja 'nacija' koja je ostala pod vladavinom velikog Turskog carstva i Balkanski ratovi (1912-1913) su predstavljali idealnu priliku da se dobije autonomija od Turaka. Kosovsko albanske patriote odigrale su važnu ulogu u pobedi nad Turskim carstvom u raspadu.

Medjutim na mirovnoj konferenciji održanoj u Londonu 1913. godine, velike evropske sile odlucile su da Kosovo (nastanjeno pretežno etničkim Albancima) pripoje Srbiji. Ova je odluka potvrđena Versajskim ugovorom posle Prvog svetskog rata.

Posle poraza nacističke Nemačke i njenih saveznika 1945. godine, komunističke vodje Balkana raspravljale su o ideji povezivanja ove dve albanske zemlje. Pocetkom hladnog rata doslo je do pogorsanja odnosa Albanije i Jugoslavije i ovaj je predlog odbacen.

Jugoslovenski lider, Josip Broz Tito, bio je primoran da Kosovu da autonomiju posle protesta 1974. godine. Medjtım, sadasnji predsednik Jugoslavije, Slobodan Milosevic je tu odluku ponistio 1989. godine.

U medjuvremenu Albanija je jedva i pominjala ideju o prisvajanju Kosova u toku raspada bivse Jugoslavije za vreme poslednjih deset godina.

Mnogo se ocekivalo za vreme rata izmedju Hrvata i Srba, i narocito za vreme rata u Bosni. Medjutım, kosovski vodja Ibrahim Rugova, odlucio je da vodi Ghandijevu politiku koriscenja mirnog protesta u teznji za autonomijom protiv okrutnog i lukavog beogradskog rezima Slobodana Milosevica.

Kada su novi borci Kosovske oslobodilacke vojske (OVK) poceli rane 1998. godine gerilski rat, oni su izazvali beogradsku politiku etnickog ciscenja, politiku koju je Zapad tesko prihvatio narocito u svetlu njegovog neuspeha u Bosni, gde je poginulo na hiljade civila.

Samo pre godinu dana u Albaniji je zamalo doslo do gradjanskog rata posle pada sheme piramidnog ulaganja. Najsiromasnije stanovnistvo u Evropi izgubilo je svu svoju uestedjevinu, vise od biliona americkih dolara. Doslo je gotovo do anarhije u martu 1997. godine i albansko stanovnistvo je opljackalo vise od milion komada lakog naoruzanja i hiljade tona eksploziva iz vojnih skladista po celoj teritoriji ove male

balkanske zemlje.

Uskoro je procvetala ilegalna trgovina oruzjem u severoistocnoj Albaniji, koja se granici sa Kosovom. Albanska vlada nije naravno mogla podrzati nabavku oruzja za pobunjenike na Kosovu niti su vlasti mogle zaustaviti ilegalne posiljke preko granice.

Zapad je takodje odlucio da zatvori "i oko i uvo" za sva desavanja. Ipak clanova OVK vojske bilo je suvise malo da bi mogli da se suprotstave dobro obucenoj i iskusnoj srpskoj vojsci i policiji. Bez NATO bombardovanja Srbije, OVK borci se nisu mogli nadati da ce doci do ocekivanih rezultata.

Za vreme sukoba na Kosovu, doslo je do promene albanske vlade. Pandeli Majko zamenio je socijalistickog vodju Fatosu Nanoa, cija je vlada favorizovala Hashima Thacija (vodju OVK i uskoro novog kosovskog premijera) na racun umerenog Ibrahima Rugove.

Majko se odlucio za strategiju koja je bila vise izbalansirana, cak obazriva prema stavu Zapada o autonomnom Kosovu unutar Srbije. Ilir Meta, izabran za premijera u oktobru 1999.godine, moze se smatrati za prikladniju licnost koja ce se saradjivati sa razlicitim politickim stranama na Kosovu.

Beogradska kampanja etnickog ciscenja prisilila je gotovo milion ljudi da napuste Kosovo. Polovina izbeglica potrazila je skloniste u Albaniji, cinjenica koja je poboljsala losu post komunisticku sliku Albanije na Zapadu.

Dok Kosovom trenutno vladaju Ujedinjene nacije i NATO, cilj nezavisnosti je jos uvek daleko ali ne predstavlja samo san kao pre. UN, razne institucije i strane vlade su rekly da ce Kosovo imati siroku autonomiju. Medjutim, dogadjaji su jasno pokazali da se Kosovo ne moze dati natrag Srbiji.

"Beograd bi trebalo da zaboravi misliti da je samo privremeno izgubio Kosovo. Oni su ga izgubili jednom i zauvek", rekao je Thaci, premijer samopozvane kosovske albanske vlade, na ceremoniji koja se u nedelju odrzala u Pristini.

"Ova godina dovela je do kolosalnog uspeha u okviru nacionalnog pitanja stavivsi Kosovo na put mira, prosperiteta i evropskog samoopredeljenja i potpune nezavisnosti", rekao je albanski predsednik Rexhep Meidani prosle nedelje. On je rekao da smatra 28.novembar za dan "specijalne osamdeset i sedmogodisnje godisnjice nezavisnosti celokupne albanske nacije".

"Za sve Albance ovo je godina oslobodjenja Kosova od sovinistickog srpskog nasilja, godina otvaranja granica i velikog bratstva, godina uclanjenja Albanije i Albanaca u Evro-atlantsku porodicu", rekao je Meidani.

Medjutim, Albanija ima sopstvene probleme posle destogodinjeg postkomunistickog prelaza u svet slobodnog trzista. Albanija se mora osloboditi unutrasnjih politickih sukoba i povratiti red. Takodje se mora izboriti sa korupcijom i izgraditi demokratske institucije da bi dobila vise strane pomoci. Albanija sada ima ustav, izglasan referendumom 28.novembra 1998.godine.

Sve (albanske) politicke grupe na Kosovu su pozdravile proslavu Dana nezavisnosti. "Mi cemo pobediti bitke u miru da bi olaksali rad medjunarodne zajednice u postovanju i priznavanju zelje gradjana Kosova za slobodu i nezavisnost, "rekao je Thaci.

"Po prvi put proslavljamo 28.novembar u slobodnom Kosovu", rekao je Rugova. "Pozdrav 28.novembru, Danu nezavisnosti" receno je u dnevnom listu "Koha Ditore", dok su novine "Kosova Sot" objavile: "Proslavite vasu zastavu. Zauvek ce se vijoriti u slobodnom Kosovu".

Kosovsko albansko rukovodstvo susrece se sa velikim izazovom u ubedjivanju lokalnog stanovnistva da zive u miru sa ostalim manjinama, ukljucujuci i Srbe na Kosovu.

U toku proslave, u jednoj od pristinskih glavnih ulica, grupa etnickih Albanaca napala je tri pripadnika srpske nacionalnosti cija su se kola nasla u guzvi. Oni su bili izvuceni iz kola, a naoruzani napadac iz gomile ubio je na mestu coveka i ranio njegovu zenu i tastu. Britanski pripadnici UN, morali su intervenisati da bi se dve zene spasle iz gomile.

Kola su prevrnuta i zapaljena. General Klaus Reinhardt, komanant mirovnih KFOR snaga je izjavio: "Zapanjen sam ovim sto se desilo. Niko se ovde nije usudio da intervenise. To otkriva osnovni nedostatak ljudskosti ljudi sa ulice i veliki stepen netolerancije na strani napadaca i posmatraca".

Partija Demokratskog progresa osudila je ovo nedavno ubistvo i druge napade usmerene protiv Srba. Ova stranka je izdala saoptenje u kojem se kaze da ovakva nasilja predstavljaju ozbiljnu pretnju "pravednom oslobodilackom ratu" i bacaju tamnu senku na proslavu Dana nezavisnosti.

Llazar Semini je novinar iz Tirane.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/albanija-i-kosovo-poslavljaju-dan-nezavisnos-0>